Lieta Nr. 1A73018920
ECLI:LV:ZRT:2021:0113.1A73018920.2.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2021. gada 13. janvārī

Zemgales rajona tiesa šādā sastāvā: tiesnese L. Fogele, rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu /pers. A/ sūdzībā par Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes (turpmāk - VP GKPP SDP) 2020. gada 27. janvāra lēmumu Nr. 20/3/3-455, un

konstatēja:

2019. gada 19. novembrī VP GKPP SDP Satiksmes uzraudzības un koordinācijas biroja Fotoradaru nodaļa (turpmāk – VP GKPP SDP SUKB FN) sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu - lēmumu Nr. CN00021173 (turpmāk – protokols – lēmums Nr. CN00021173) par to, ka 2019. gada 16. oktobrī plkst. 15.55 transportlīdzeklis *RENAULT MASTER* ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – *RENAULT MASTER*) tika vadīts Salaspils novadā autoceļa Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) (A6) 23,8. km virzienā uz Ogri bez samaksātas autoceļu lietošanas nodevas par noteikto valsts galveno autoceļu posmu lietošanu. Pārkāpums fiksēts, izmantojot tehnisko līdzekli – autoceļa lietošanas nodevas samaksas kontroles sistēmu TOLLCHECKER ROADSIDE Nr. GX019884 (turpmāk – kontroles sistēma TOLLCHECKER ROADSIDE). Ir pārkāpta Autoceļu lietošanas nodevas likuma (turpmāk – ALNL) 2. panta pirmā daļa. Atbildība par pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 149.^{40} panta otrajā daļā. Saskaņā ar Latvijas APK 274. pantu, 275. panta pirmās daļas 1. punktu, kā arī ALNL 9.^{1} panta pirmo un otro daļu, par minēto pārkāpumu piemērots naudas sods 500 *euro*.

Nepiekrītot VP GKPP SDP SUKB FN protokolam – lēmumam Nr. CN00021173, /pers. A/ to pārsūdzēja VP Rīgas RP KPP (turpmāk – augstāka iestāde).

Ar augstākas iestādes 2020. gada 27. janvāra lēmumu Nr. 20/3/3-455 (turpmāk – lēmums Nr. 20/3/3-455) atstāts negrozīts VP GKPP SDP SUKB FN protokols – lēmums Nr. CN00021173, bet /pers. A/ sūdzība noraidīta.

Augstākas iestādes lēmumā Nr. 20/3/3-455 norādīti šādi apsvērumi.

Autoceļu lietošanas nodeva (turpmāk – nodeva) ir maksa par Latvijas galveno un reģionālo autoceļu izmantošanu, lai veicinātu to uzturēšanu un attīstību, kā arī, lai veicinātu videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu.

Nodevu maksā par valsts galveno un reģionālo autoceļu posmu lietošanu (izņemot to šķērsošanu krustojumos un lietošanu apdzīvotās vietās) ar kravas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa ir lielāka par 3000 kilogramiem, un kravas transportlīdzekļiem un to sastāviem, kuru pilna masa ir lielāka par 3500 kilogramiem.

ALNL 8. panta ceturtajā daļā noteikts, ka nodevas maksāšanas pārkāpumu var fiksēt ar Valsts policijas vai šā likuma 5. panta pirmajā daļā minēto institūciju, kuras administrē nodevu, rīcībā esošiem tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli. Kārtību, kādā izmanto tehniskos līdzekļus, nosaka Ministru kabinets.

Konkrētajā gadījumā pārkāpums fiksēts ar autoceļa lietošanas nodevas samaksas kontroles sistēmu TOLLCHECKER ROADSIDE.

Sistēma reģistrē to transportlīdzekļu, kuri brauc garām kontroles kolonnai, raksturlielums, un salīdzina tos ar maksājumu datiem, proti, vai garām braucošajiem transportlīdzekļiem ir veikts maksājums par autoceļu lietošanas nodevu. Ja transportlīdzeklim par likumā noteiktā valsts autoceļa posma lietošanu nav samaksāta nodeva, tad tiek piemērots administratīvais sods saskaņā ar ALNL 9.^{1} panta pirmo un otro daļu.

No attēla, kas iegūts ar kontroles sistēmu TOLLCHECKER ROADSIDE, redzams, ka 2019. gada 16. oktobrī plkst. 15.55 pārkāpums ir fiksēts transportlīdzeklim *RENAULT MASTER*.

Atbilstoši reģistrā fiksētajai informācijai, transportlīdzekļa *RENAULT MASTER* veids ir kravas transporta furgons, pilna masa - 3500 kg.

Saskaņā ar ALNL 1. pielikumu par Valsts galvenā autoceļa (A6) Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) lietošanu no 0,0. km līdz 306,5. km, izņemot to šķērsošanu krustojumos un lietošanu apdzīvotās vietās, kuru robežas apzīmētas ar šā likuma 1.^{1} pielikumā noteiktajām zīmēm, ir maksājama nodeva.

Ministru kabineta 2014. gada 26. maija noteikumu Nr. 272 *"Autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas, iekasēšanas un administrēšanas kārtība"* (turpmāk – MK noteikumi Nr. 272) 2. punkts nosaka – nodevas maksājumu veic pirms ALNL 1. pielikumā noteiktā valsts galvenā autoceļa posma lietošanas uzsākšanas.

No lietā esošajiem materiāliem izriet, ka 2019. gada 16. oktobrī plkst. 15.55 transportlīdzeklis *RENAULT MASTER* tika vadīts Salaspils novadā autoceļa Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) (A6) 23,8. km virzienā uz Ogri. Līdz ar to secināms, ka par konkrētā autoceļa posma lietošanu ar minēto transportlīdzekli bija jābūt samaksātai nodevai.

Nodevas samaksu apliecina ieraksts reģistrā un atbilstoši reģistrā fiksētajai informācijai, nodevas maksājums par transportlīdzekli *RENAULT MASTER* pēdējo reizi veikts par periodu no 2019. gada 2. aprīļa plkst. 00.00 līdz 2019. gada 28. septembra plkst. 23.59. No minētā secināms, ka 2019. gada 16. oktobrī plkst. 15.55 transportlīdzeklim *RENAULT MASTER* nebija veikta nodevas apmaksa.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 25. panta 3.^{1} daļu transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums pārliecināties, vai ir samaksāti normatīvajos aktos noteiktie nodokļi vai nodevas, kas maksājami pirms dalības ceļu satiksmē.

Līdz ar to secināms, ka transportlīdzekļa *RENAULT MASTER* vadītājs pirms dalības ceļu satiksmē par autoceļu nepārliecinājās, vai ir samaksāta nodeva, tādējādi uzsākot valsts galvenā autoceļa posma lietošanu bez spēkā esošas nodevas apmaksas.

Ievērojot Latvijas APK 238.^{1} panta pirmajā daļā un Latvijas APK 238.^{1} pantā noteikto, augstāka iestāde nekonstatēja nesamērīgu termiņu administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanai, konstatējot, k, pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, ir ievērots Latvijas APK 37. panta pirmajā daļā noteiktais lietvedības uzsākšanas termiņš. Minēto pamato ar to, kad pārkāpums fiksēts ar tehnisko līdzekli, neapturot transportlīdzekli, nav

iespējams uzreiz pieņemt lēmumu par personas saukšanu pie administratīvās atbildības. Ievērojot ALNL 8.[1] panta piekto daļu, saņemot informāciju no tehniskajiem līdzekļiem, to nodod apstrādei CSDD, kas transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā apstrādā minēto informāciju, sagatavo šā likuma 9.[1] panta piektajā daļā minētā protokola – lēmuma projektu un nosūta to Valsts policijai izvērtēšanai un lēmuma par administratīvā soda piemērošanu pieņemšanai. Pēc kā protokolu – lēmumu nosūta šā likuma 9.[1] panta septītajā daļā minētajai personai, un veic citas darbības, kas saistītas ar uzlikto naudas sodu izpildi.

Augstāka iestāde nekonstatē pamatus Latvijas APK 149.[40] panta otrajā daļā paredzētā pārkāpuma atzīšanai par maznozīmīgu saskaņā ar Latvijas APK 21. panta otro daļu, jo Latvijas APK 149.[40] panta otrās daļas sankcijā paredzētais naudas sods pārsniedz 40 *euro*.

CSL 18. panta 2. punkts nosaka, ka transportlīdzeklim aizliegts piedalīties ceļu satiksmē un iebraukt Latvijā, ja nav saņemta atļauja piedalīties ceļu satiksmē, kā arī nav veikta OCTA. No kā izriet, ka OCTA un tehniskās apskates veikšana ir obligāta prasība, lai vispār drīkstētu piedalīties ceļu satiksmē.

CSDD, lai nosūtītu brīdinājumu, nav iespējams paredzēt, kad un pa kādiem autoceļiem ar transportlīdzekli paredzēts turpmāk pārvietoties, un vai tam būs nepieciešama nodeva, līdz ar to vinjetes iegādes nepieciešamība ir transportlīdzekļa īpašnieka/ turētāja izvēle un atbildība un interneta vietnē https://www.lvvinjette.eu var pārliecināties, vai par konkrēto transportlīdzekli ir samaksāta nodeva.

Tas, ka pārkāpums izdarīts neapzināti, nevar būt par pamatu pārkāpēja atbrīvošanai no administratīvās atbildības, ievērojot Latvijas APK 9. panta pirmajā daļā noteikto.

Pēc iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, novērtējot pierādījumus (VP GKPP SDP SUKB FN protokols – lēmums Nr. CN00021173, nodevas samaksas kontroles sistēmas TOLCHECKER ROADSIDE fiksētā informācija, reģistrā fiksētā informācija, /pers. A/ sūdzība) augstāka iestāde uzskata, ka VP GKPP SDP SUKB FN protokols – lēmums Nr. CN00021173 par ALNL 2. panta pirmās daļas pārkāpumu sastādīts atbilstoši ALNL 9.[1] panta pirmās un otrās daļas prasībām, kā arī administratīvais sods piemērots likumīgi un atbilstoši Latvijas APK 149.[40] panta otrās daļas sankcijā noteiktajam.

Nepiekrītot augstākas iestādes lēmumam Nr. 20/3/3-455, /pers. A/ to pilnībā pārsūdz Zemgales rajona tiesai. Uzskata minēto lēmumu par nepareizu un lūdz atcelt augstākas iestādes lēmumu Nr. 20/3/3-455 un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu, atbrīvojot no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

/pers. A/ sūdzību pamato ar sekojošiem argumentiem.

/pers. A/ atzīst, ka transportlīdzeklis *RENAULT MASTER* atbilst tiem ALNL norādītajiem kritērijiem, saskaņā ar kuriem viņai jāmaksā nodeva. Bija pilnībā pārliecināta, ka vinjete ir apmaksāta līdz 2019. gada oktobra beigām. Saņemot 2019. gada 30. oktobrī e-pastā pirmos divus protokolus - lēmums, konstatēja, ka vinjete bija apmaksāta tikai līdz 2019. gada septembra beigām. Saprot savu kļūdu un neiebilst pret pirmā protokola - lēmuma pieņemšanu, to neapstrīdēja.

/pers. A/ iebilst pret pārējiem protokoliem - lēmumiem, jo uzskata, ka valsts pārvaldes rīcība nav samērīga, nav efektīva un tādējādi nesasniedz administratīvā soda mērķi. Augstāka iestāde, atstājot spēkā VP GKPP SDP SUKB FN protokolu - lēmumu Nr. CN00021173, nav izvērtējusi lietas apstākļus kopsakarā ar lielu skaitu un pārāk ilgu termiņu līdz no attēla uzņemšanas līdz lēmuma pieņemšanai.

Būtiski, ka transportlīdzekļu īpašniekiem (lietotājiem) netiek sūtīts paziņojums par vinjetes termiņa iztecēšanu, lai būtu iespējams izvērtēt nepieciešamību nopirkt vinjeti, guldot visu atbildību par vinjetes esamību tikai uz transportlīdzekļu īpašnieku (lietotāju) kas nav pareizi, ievērojot ļoti lielo naudas soda apmēru par vienu pārkāpumu - 500 *euro*. Kā arī uzskata, ka ievērojot lieto naudas soda apmēru, ir nesamērīgi ilgi gatavots VP GKPP SDP SUKB FN protokols - lēmums Nr. CN00021173 (vairāk kā viens mēnesis no pārkāpuma fiksēšanas dienas), kas novedis pie tā, ka šajā laika posmā transportlīdzekļa īpašnieks (lietotājs), neesot brīdināts, pat nenojautis, ka turpina pārkāpt normatīvo aktu prasības, kā rezultātā viņai ir piefiksēti deviņi vinjetes pārkāpumi, un kopumā tika piemērots naudas sods 4500 *euro* apmērā, kas ir ārkārtīgi liela un nesamērīga naudas summa mazam uzņēmējam, īpaši kontekstā ar vinjetes nodevas summu 28 euro apmērā vienam mēnesim.

/pers. A/ uzskata, ka Valsts policijai bija jānodrošina laicīgu /pers. A/ informēšanu par nofiksēto pārkāpumu 2019. gada 1. oktobrī, par kuru tika pieņemts lēmums tikai 2019. gada 29. oktobrī (protokols – lēmums Nr. 1). Līdz ar to /pers. A/ uzskata, ka visi protokolam- lēmumam Nr. 1 sekojošie administratīvie protokoli - lēmumi nav pamatoti, nav samērojami ar uzliktajiem sodiem un būtu atceļami.

Augstākas iestādes lēmums Nr. 20/3/3-455 ir pieņemts netaisnīgi, neņemot vērā Satversmes 100. pantu, no kā izriet, ka nav ievērotas /pers. A/ tiesības brīvi un savlaicīgi iegūt informāciju par viņai piemēroto administratīvo sodu.

Papildus tam nav ievērots labas pārvaldības princips, realizēt personu tiesību vai tiesisko interešu aizsardzību publiskās varas un ikvienas privātpersonas publiski tiesiskajās attiecībās.

Neskatoties uz savu pieļauto neuzmanības kļūdu, aprēķinot vinjetes termiņu, /pers. A/ ir gatava atbildēt par pirmo konstatēto vinjetes pārkāpumu pilnā mērā un uzskata, ka tālāk sekojošie naudas sodi būtu atceļami, jo naudas sodi tika uzlikti, pārkāpjot Satversmi, Latvijas APK un vairākus vispārējos tiesību principus.

/pers. A/ bija tiesības laicīgi uzzināt par konstatēto pārkāpumu, lai novērstu turpmāk izrakstītos protokolus – lēmumus. Līdz ar to nav samērīgi un taisnīgi, ka viņa uzzināja par vinjetes pārkāpumu tikai gandrīz pēc viena mēneša.

Privātpersonas tiesību ievērošanas principa procesuālais aspekts uzliek iestādei pienākumu nodrošināt tādu lietas izskatīšanas procedūru, lai privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses tiktu aizsargātas visefektīvāk. Tādējādi privātpersonas tiesību ievērošanas princips ir cieši saistīts ar citiem principiem - tas savā ziņā ietver norādi uz citu principu (kā, piemēram, samērīguma principa, uzklausīšanas principa, pamatojuma principa, tiesību normu saprātīgas piemērošanas principa) ievērošanas pienākumu.

/pers. A/ norādot uz tiesu praksi, piemēram, Rīgas apgabaltiesas 2018. gada 8. jūnija spriedumu lietā Nr. A33025717, kur atzīts, ka nav samērīgi un taisnīgi par caurlaižu Jūrmalas pilsētā nenopirkšanu Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijai uzsākt pret personu A. administratīvā pārkāpuma lietvedību par 77 pārkāpuma gadījumiem laika periodā no 2017. gada 1. aprīļa līdz 2017. gada 7. augustam (naudas sodu kopsumma: 3830 *euro*). Un tiesa šai lietai līdzīgos apstākļos nolēma piemērot Latvijas APK 21. panta pirmās daļas noteikumus, izbeidza administratīvo pārkāpumu lietas, atbrīvojot no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

/pers. A/ uzskata par nepamatotu augstākas iestādes lēmumā Nr. 20/3/3-455 pausto viedokli, ka minētais Rīgas apgabaltiesas nolēmums lietā Nr. A33025717 nav attiecināms uz šo gadījumu.

/pers. A/ norāda uz Satversmes tiesas 2013. gada 19. novembra sprieduma lietā Nr. 2013-09-01 4. un 9. punktā norādītajām atziņām par administratīvā pārkāpuma nozīmīguma raksturojošajiem apstākļiem, administratīvā soda mērķa sasniegšanu, atbrīvojot personu no administratīvās atbildības un Latvijas APK 21. panta piemērošanas kritērijiem. Kā arī norāda uz Administratīvās atbildības likuma (turpmāk – AAL) (stājas spēkā no 2020. gada 1. jūlija) 11. panta pirmajā daļā paredzēto iespēju izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu, izsakot personai aizrādījumu.

/pers. A/ norāda, ka VP GKPP SDP SUKB FN ir pārkāpusi Latvijas APK 238.[1] panta pirmās daļas prasībās attiecībā uz lēmuma par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu pieņemšanas termiņu.

/pers. A/ uzskata, ka no Ministru kabineta 2019. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 189 *"Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra noteikumi"* (turpmāk – MK noteikumi Nr. 189) 11.2 apakšpunkta, 13. punkta, CSL 14.[1] panta pirmās daļas, MK noteikumu Nr. 272 14. punkta izriet, ka Valsts policijai, kurai ir pieeja pie reģistra, ir visas iespējas operatīvi noskaidrot, vai konkrētajam transportlīdzeklim ir nopirkta vinjete. Līdz ar to nav pamatojuma protokola - lēmuma Nr. CN00021173 sagatavošanai vairāk kā mēnesi - tikai 2019. gada 19. novembrī, par 2019. gada 16. oktobrī fiksētu pārkāpumu.

Piemērojot viņai sodu, nav vērtēts Latvijas APK 32. panta otrajā daļā, 272. pantā, 274. panta 7. punktā ietverto tiesību normu saturs.

Nav vērtēts: 1) vai /pers. A/ var saukt pie administratīvās atbildības; 2) vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi (piemēram, fakts, ka /pers. A/ ilgstoši bija pirkusi vinjetes un līdz šim nekad nebija sodīta); 3) citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā (motīvs nesamaksāt par vinjeti, kas izmaksā aptuveni 28 *euro* mēnesī, un riskēt ar sodu 500 *euro* apmērā katru reizi, braucot bez vinjetes).

Augstākas iestādes lēmumā Nr. 20/3/3-455 nav izvērtēts izdarītā pārkāpuma raksturs, personība, vainas pakāpe un mantiskais stāvoklis.

Augstākas iestādes lēmumā Nr. 20/3/3-455 nav minēti un vērtēti atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, norādot, ka nav nepieciešams vērtēt atbilstību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus, kā arī lietderības apsvērumu padziļināta izvērtēšana un iekļaušana minētajā lēmumā nav mērķtiecīga, jo nav iespējams mīkstināt administratīvo sodu (13. lpp.).

/pers. A/ norāda uz augsta pierādīšanas standarta un soda apmēra noteikšanas kritēriju nepieciešamību administratīvā pārkāpuma lietā, uz nepieciešamību konstatēt administratīvā pārkāpuma sastāva obligātos elementus un nepieciešamību piemērot Latvijas APK 239. panta pirmās daļas 1. punkta prasības, ja iztrūkst kaut viens administratīvā pārkāpuma sastāva obligātais elements.

Ar Zemgales rajona tiesas tiesneses L. Fogeles 2020. gada 2. marta lēmumu pēc trūkumu novēršanas pieņemta /pers. A/ sūdzība par augstākas iestādes lēmumu Nr. 20/3/3-455 un ierosināta tiesvedība administratīvā pārkāpuma lietā, noteikta lietas izskatīšanu rakstveida procesā un līdz 2020. gada 26. oktobrim noteikts termiņš paskaidrojumu iesniegšanai, pieteikumu un lūgumu iesniegšanai.

Paskaidrojumi, lūgumi, pieteikumi no lietas dalībniekiem līdz noteiktajam termiņam nav saņemti.

Ievērojot AAL, kas stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā un spēku zaudēja Latvijas APK., Pārejas noteikumu 2. punktu, lieta tiek skatīta saskaņā ar Latvijas APK normām un pamatojoties uz Latvijas APK 289.[6] panta pirmo daļu tiesa sūdzību izskata rakstveida procesā, ievērojot Latvijas APK divdesmit trešajā „a" nodaļā noteikto tiesvedības kārtību.

Pārbaudījusi un novērtējusi administratīvā pārkāpuma lietā esošos pierādījumus to savstarpējā kopsakarībā, tiesa secina, ka /pers. A/ sūdzība nav pamatota un ir noraidāma, bet augstākas iestādes lēmums Nr. 20/3/3-455 atstājams spēkā negrozīts, pamatojoties uz sekojošiem apsvērumiem.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.[6] panta devīto daļu, tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, izlemj vai ir noticis administratīvais pārkāpums; vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā; vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu; vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību; kāds administratīvais sods piemērojams personai [..].

AAL Pārejas noteikumu 3. punkts noteic, ka administratīvo pārkāpumu lietās [..] attiecībā uz pārkāpumiem, kuri fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ja pārkāpums izdarīts līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, procesu pabeidz, piemērojot Latvijas APK un Ceļu satiksmes likuma normas.

Līdz ar to konkrētajā gadījumā nav jāvērtē normatīvā akta atpakaļejoša spēka esamību vai neesamību.

Saskaņā ar Latvijas APK 9. panta pirmo daļu, par administratīvo pārkāpumu atzīstama arī aiz neuzmanības izdarīta prettiesiska, vainojama darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību, un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Latvijas APK 149.[40] panta otrajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par ALNL noteiktā valsts autoceļa posma lietošanu, ja autoceļu lietošanas nodeva nav samaksāta. Par šādu pārkāpumu transportlīdzekļa vadītājam uzliek naudas sodu no simt astoņdesmit līdz trīssimt sešdesmit *euro*, bet pārvadātājam – no piecsimt līdz tūkstoš *euro*.

Latvijas APK 149.[40] panta otrā daļa ir blanketa tiesību, jo tajā nav konkretizētas būtiskas pārkāpuma sastāva objektīvās puses pazīmes, piemēram, par kādu ceļa posma lietošanu un par kādiem transportlīdzekļiem ir jāmaksā nodeva. Šos jautājumus regulē ALNL, un saskaņā ar tā 2. panta otro daļu un 1. pielikumu, nodevu maksā par Valsts galvenā autoceļa (A6) Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) lietošanu no 0,0. km līdz 306,5. km lietošanu, ja transportlīdzekļa pilna masa ir lielāka par 3000 kilogramiem, vai transportlīdzekļa sastāva pilna masa - par 3500 kilogramiem.

Līdz ar to Latvijas APK 149.[40] panta otrajā daļā paredzētais pārkāpums ir pabeigts ar brīdi, kad transportlīdzeklis, par kuru maksājama nodeva, ir izbraucis uz likumā noteiktā valsts galvenā autoceļa posma bez nomaksātas nodevas.

ALNL 9.[1] pants noteic, ka administratīvo sodu par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, piemēro transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā norādītajam transportlīdzekļa turētājam vai, ja turētājs nav norādīts vai transportlīdzeklis noņemts no uzskaites,- transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam).

Saskaņā ar ALNL 2. panta pirmajā daļā noteikto, nodevu maksā par šā likuma 1. pielikumā noteikto valsts galveno un reģionālo autoceļu posmu lietošanu (izņemot to šķērsošanu krustojumos un lietošanu apdzīvotās vietās, kuru robežas apzīmētās ar šā likuma 1.[1] pielikumā noteiktajām ceļa zīmēm) ar šādiem kravas transportlīdzekļiem vai to sastāviem;

1. ar kravas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa ir lielāka par 3000 kg;
2. ar kravas transportlīdzekļu sastāviem, kuru pilna masa ir lielāka par 3500 kg.

ALNL 3. pants paredz, ka nodevu maksā mehāniskā transportlīdzekļa īpašnieks, turētājs vai vadītājs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

MK noteikumu Nr. 272 2. punkts noteic, ka nodeva jāiegādājas pirms ALNL 1. pielikumā noteiktā valsts galvenā autoceļa posma lietošanas uzsākšanas.

VP GKPP SDP SUKB FN protokolā – lēmumā Nr. CN00021173 fiksēts, ka 2019. gada 16. oktobrī plkst. 15.55 transportlīdzeklis *RENAULT MASTER* tika vadīts Salaspils novadā autoceļa Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) (A6) 23,8. km virzienā uz Ogri bez samaksātas nodevas par noteikto valsts galveno autoceļu posmu lietošanu. Pārkāpums fiksēts, izmantojot tehnisko līdzekli – autoceļa lietošanas nodevas samaksas kontroles sistēmu TOLLCHECKER ROADSIDE. Ir pārkāpta ALNL 2. panta pirmā daļa un /pers. A/ sodīta pēc Latvijas APK 149.[40] panta otrās daļas ar naudas sodu 500 *euro*.

Ar augstākas iestādes lēmumu Nr. 20/3/3-455 atstāts negrozīts VP GKPP SDP SUKB FN protokols – lēmums Nr. CN00021173, bet /pers. A/ sūdzība noraidīta.

Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka protokolā-lēmumā Nr. CN00021173 minētajā datumā un laikā transportlīdzeklis *RENAULT MASTER*, kura pilna masa ir 3500 kg (skat. 14. lietas lapu), tātad par to saskaņā ar ALNL 2. panta pirmās daļas 1. punktu maksājama nodeva, piedaļījās ceļu satiksmē ceļa posmā Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) (A6) 23,8. km virzienā uz Ogri, bez likumā noteiktā kārtībā nomaksātas nodevas, līdz ar to tiesa izvērstāku pamatojumu šiem apstākļiem nenorāda.

/pers. A/ neapstrīd VP GKPP SDP SUKB FN protokolā – lēmumā Nr. CN00021173 fiksētos faktiskos pārkāpuma apstākļus un to, ka transportlīdzekļa *RENAULT MASTER* pilna masa ir 3500 kg (skat. 14. lietas lapu), kas bija zināms transportlīdzekļa īpašniekam vai turētājam, jo par šo transportlīdzekli citos laika posmos ir bijusi maksāta nodeva (skat. 15. lietas lapu), tiesa atzīst, ka par šo transportlīdzekli, ja ar to pārvietojas autoceļa Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Patarnieki) (A6) 23,8. km posmā, bija jānomaksā nodeva. Līdz ar to sīkāk šos apstākļus tiesa neargumentē.

No /pers. A/ sūdzības secināms, ka viņa apstrīd piemēroto sodu, jo uzskata, ka atzīstams tikai pirmais fiksētais pārkāpums, kas izdarīts 2020. gada 1. oktobrī un par ko pieņemts protokols – lēmums Nr. CN00015927, bet par citiem pārkāpumiem, tostarp, šajā lietā konstatēto pārkāpumu, ir atbrīvojama no atbildības. Uzskata, ka pamatojoties uz Latvijas APK 21. pantu, ievērojot tiesiskuma, samērīguma, vienlīdzības principu un Satversmes 100. panta normu, augstākas iestādes lēmums Nr. 20/3/3-455 atceļams, lieta izbeidzama un viņa atbrīvojama no atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Tiesa konstatē, ka augstākas iestādes lēmumā Nr. 20/3/3-455 ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, augstāka iestāde ir vispusīgi un pilnīgi, atbilstoši Latvijas APK 243. un 244. panta prasībām, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, un izdarījusi pareizus secinājumus. Augstākas iestādes lēmumā Nr. 20/3/3-455 norādīti pārkāpuma faktiskie apstākļi un argumenti (motivācija), kas tos pamato. Lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami, pieļaujami un ticami pierādījumi, kas kopumā pierāda Latvijas APK 149. ^{40} panta otrajā daļā paredzēta pārkāpuma esību, kas fiksēts VP GKPP SDP SUKB FN protokolā – lēmumā Nr. CN00021173.

Augstākas iestādes lēmumā Nr. 20/3/3-455 ietvertais pamatojums par pārkāpuma apstākļiem ir pareizs un pilnībā pietiekams, un tiesa saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13} panta trešo daļu, kas noteic, "ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams", pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai, neveicot izvērstāku argumentu izklāstu.

Papildus augstākas iestādes lēmumā Nr. 20/3/3-455 norādītajiem argumentiem un motivācijai tiesa norāda sekojošo.

Tiesa norāda, ka /pers. A/ argumenti atbrīvošanai no administratīvās atbildības tikai tādēļ, ka aizmirsusi nodevas samaksas veikšanu un nav saņēmusi brīdinājumu par vinjetes termiņa iztecēšanu, ka par fiksēto pārkāpumu uzzinājusi nedaudz vēlāk kā pēc mēneša no pārkāpuma fiksēšanas brīža, ir nepamatoti, pamatojoties uz sekojošo.

Saskaņā ar ALNL 2. panta pirmajā daļā noteikto, ka nodevu maksā par šā likuma 1. pielikumā noteikto valsts galveno un reģionālo autoceļu posmu lietošanu ar kravas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa ir lielāka par 3000 kg, vai to sastāviem, kuru pilna masa ir lielāka par 3500 kg. No šīs likuma normas izriet, ka pārkāpums ir uzsākts un pabeigts katru reizi, kad ar transportlīdzekli, kura pilna masa ir lielāka par 3000 kg, vai tā sastāvu, kura pilna masa ir lielāka par 3000 kg, tiek lietots 1. pielikumā noteiktais valsts galveno un reģionālo autoceļu posms.

Secīgi, Latvijas APK 149.^{40} panta otrajā daļā paredzētais pārkāpums ir pabeigts ar brīdi, kad transportlīdzeklis, par kuru maksājama nodeva, ir izbraucis uz likumā noteiktā valsts galvenā autoceļa posma bez nomaksātas nodevas, neatkarīgi no tā vai personai bija vai nebija zināms, ka viņas izdarītais pārkāpums ir fiksēts. Tātad ik reizi, kad attiecīgā darbība izdarīta, tā fiksējama kā pārkāpums, jo nelikumīgas darbības veikšana, kas ik reizi ir pabeigta, ir vērtējama kā atsevišķs pārkāpums, kas, arī salīdzinot ar šobrīd esošiem krimināltiesiskajiem aspektiem, nav vērtējams kā ilgstošs pārkāpums, jo ik reizi, veicot darbību un to pabeidzot, tas vērtējams kā atsevišķs pārkāpums, jo ik reizi, pirms attiecīgā autoceļa lietošanas ar transportlīdzekli, par kuru maksājama nodeva, personai bija pienākums nomaksāt nodevu, taču tas netika veikts.

Tiesa vērš uzmanību, ka transportlīdzekļa turētājam vai īpašnieka pilnvarotai personai kā rūpīgam saimniekam ir pienākums sekot līdzi un savlaicīgi izpildīt normatīvo aktu prasības, t.sk., noteiktā kārtībā veikt nodevas samaksu pirms attiecīga ceļa lietošanas, vai attiecīgo ceļa posmu nelietot, ja nav nomaksāta nodeva, lai neizveidotos situācija, ka /pers. A/ tiek sodīta pēc Latvijas APK 149.^{40} panta otrās daļas tikai tā iemesla dēļ, ka nav izdarītas procesuālas darbības. Šāds pienākums izriet arī no CSL 19. panta pirmajā daļā noteiktajiem ceļu satiksmes dalībnieku vispārējiem pienākumiem pildīt ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus.

Valsts policijas, CSDD vai citas iestādes pienākumos neietilpst atgādināt attiecīga transportlīdzekļa īpašniekam (turētājam) par nepieciešamību veikt nodevas samaksu. Turklāt, neviens normatīvais akts neuzliek obligātu pienākumu maksāt nodevu un par to netiek personas sodītas, jo, saskaņā ar ALNL normām, katrai personai pašai jālemj, vai tiks izmantots attiecīgais autoceļš, vai tas tiks izmantots ar konkrētu transportlīdzekli, vai par šo transportlīdzekli maksājama nodeva, kādu laika posmu persona vēlas izmantot autoceļu ar transportlīdzekli, par kuru maksājama nodeva, turklāt, šī likuma normas noteic, ka maksājot nodevu, tā attiecināma uz konkrētu transportlīdzekli, par konkrētu laika posmu, nevis uz viesiem īpašumā vai turējumā esošiem transportlīdzekļiem. Līdz ar to ir nepamatota atsauce, ka CSDD vai Valsts policijai ir pienākums paziņot par vinjetes termiņa notecēšanu.

/pers. A/ ir apzinājusies savas rīcības prettiesiskumu, jo tai bija zināma kārtība, kādā ir jālieto valsts galveno autoceļu posmus, par kuriem paredzēta nodevas samaksa, par to liecina pirms pārkāpuma konstatēšanas iegādātās vinjetes (15. lietas lapa), kas norāda uz to, ka /pers. A/ pieļāva nelabvēlīgu seku iestāšanos un minētais tika vērsts uz tīšu likumpārkāpuma izdarīšanu.

Konkrētajā gadījumā izšķiroša nozīme ir tam, ka transportlīdzeklis VP GKPP SDP SUKB FN protokolā – lēmumā Nr. CN00021173 minētajā vietā un laikā tika vadīts bez samaksātas nodevas un tādējādi tika pārkāpta tiesību normā noteiktā kārtība, kas bija par pamatu personas saukšanai pie administratīvās atbildības.

Tas, ka protokols-lēmums Nr. CN00021173 ir sastādīts un paziņots nedaudz pārsniedzot mēnesi kopš pārkāpuma fiksēšanas ar tehnisko ierīci un, k a /pers. A/ nav bijusi informēta par fiksētu pārkāpumu, neveido pamatu /pers. A/ atbrīvošanai no atbildības un pārkāpuma kvalificēšanai par maznozīmīgu.

/pers. A/ naudas sods 500 *euro* piemērots pamatoti un likumīgi, ievērojot ALNL 9.^{1} panta noteikumus, kas noteic administratīvā soda piemērošanas noteikumus par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli. Likumdevējs pār šāda veida pārkāpumiem ir noteicis konkrētu summu, bez tā apmēra grozīšanas iespējām, turklāt, soda naudas apmērs neatbilst Latvijas APK 21. pantā noteikto kritēriju obligātumam, tātad nepieļauj iespēju vērtēt pārkāpuma apstākļu atbilstību maznozīmīga pārkāpuma kritērijiem.

Līdz ar to sods par konkrētā pārkāpuma izdarīšanu ir samērīgs un atbilst likuma normām, kas regulē soda piemērošanu un likumdevēja gribas izteikumam. Noteiktais sods atbilst Latvijas APK noteiktajam administratīvā soda mērķim.

Tiesa vērš uzmanību, ka administratīvajam sodam ir jāattur arī citas personas no līdzīgu pārkāpumu izdarīšanas, tas ir, jāpilda soda prevencijas funkcija arī attiecībā pret citām personām, ne tikai attiecībā uz sūdzības iesniedzēju.

Tiesa nekonstatē pamatus /pers. A/ piemērotā soda apmēra grozīšanai vai atcelšanai, un viņa nav atbrīvojama no administratīvās atbildības, jo pārkāpums vērsts uz ceļu satiksmes noteikumu un prasību pārkāpšanu, un neizjūtot likuma sodošo funkciju, paliekot nesodītai, turpmāk var tikt izdarīti līdzīga rakstura pārkāpumi, ievērojot, ka par līdzīga veida pārkāpumu /pers. A/ īsā laika periodā sastādīti vairāki protokoli – lēmumi.

Tiesa norāda, ka pretēji /pers. A/ sūdzībā norādītajam, nav izveidojusies tāda tiesu prakse, kas atzītu, ka gadījumā, ja tiek konstatēti secīgi izdarīti identiski administratīvie pārkāpumi, administratīvā atbildība piemērotās soda sankcijas apmērā tiek saglabāta par pirmo no izdarītajiem pārkāpumiem.

Tiesa norāda, ka /pers. A/ atsauce uz Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas 2018. gada 8. jūnija spriedumu lietā Nr. A33025717 nav pamatota, jo lietā Nr. A33025717 izdarītie tiesas secinājumi nav attiecināmi uz izskatāmo gadījumu šajā administratīvā pārkāpuma lietā, secinājumi konkrētajā lietā Nr. A33025717 par konkrētajiem apstākļiem nav vispārināmi, turklāt, tie, jo ir attiecināmi uz citāda veida pārkāpumu izdarīšanu un tie nav saistīti ar CSL normu pārkāpšanu, bet uz pašvaldības saistošo noteikumu pārkāpšanu, kas attiecīgi paredz citādu soda apmēru, citādu tiesisko normu regulējumu soda noteikšanai un piemērošanai.

Konkrētajā gadījumā, neskatoties uz administratīvo pārkāpumu līdzīgo raksturu, /pers. A/ tiek saukta pie administratīvās atbildības par konkrētu, pabeigtu administratīvo pārkāpumu, kas izdarīts konkrētā dienā, laikā un vietā. Citās dienās un laikos izdarīti pārkāpumi nav uzskatāmi par vienu pārkāpumu, kā arī nerada pamatu /pers. A/ atbrīvošanai no administratīvās atbildības par kādu no izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem.

N o Latvijas APK 35. panta pirmās daļas normas secināms, ka katra braukšanas reize bez nodevas samaksas ir atzīstama kā atsevišķs administratīvais pārkāpums un arī konkrētajā gadījumā /pers. A/ sūdzībā minētie pārkāpumi nav konstatēti vienlaicīgi, turklāt katrs no tiem izdarīts citā laikā.

Vērtējot /pers. A/ sūdzībā pausto argumentu par soda piemērošanu, neievērojot Latvijas APK 32. pantā minētos vispārīgus principus, secināms, ka /pers. A/ ir piemērots minimālais sods, kas paredzēts par Latvijas APK 149.^{40} panta otrajā daļā noteikto pārkāpumu, ievērojot ALNL 9.^{1} panta otrajā daļā noteikto – par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, par ko transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā norādītājam transportlīdzekļa turētājam uzliek minimālo naudas sodu, kāds par attiecīgo pārkāpumu pārvadātājam paredzēts Latvijas APK. No minētā izriet, ka augstākai iestādei lietderības apsvērumi soda mēra noteikšanā nebija jāveic un arī tiesai nav tiesiska pamata /pers. A/ piemērotā soda mēra grozīšanai.

Tiesa secina, ka /pers. A/ tiesai iesniegtajā sūdzībā nav norādīts uz jauniem faktiem vai pēc būtības atšķirīgiem argumentiem, kuri nebūtu zināmi un izvērtēti augstākas iestādes lēmumā Nr. 20/3/3-455. Lietas materiālos esošie pierādījumi atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem un ir pietiekoši, lai konstatētu, ka /pers. A/ pamatoti saukta pie atbildības par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, kas paredzēts Latvijas APK 149.^{40} panta otrajā daļā.

Administratīvo tiesu atziņās norādīts, ka gan tiesas, gan iestādes pienākums ir uzklausīt privātpersonas apsvērumus, bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkura izvirzītā argumenta pamatotību (sk. *Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 11.08.2005. lēmuma lietā Nr. SKA-292 14. punktu*). Kā pamatkritērijs argumentu speciālajai atrunāšanai ir tā nozīmīgums no tiesību viedokļa, jo gan iestādei, gan tiesai savā darbībā ir jāievēro arī procesuālās ekonomijas princips, jo nepamatoti liela iestādes resursu atvēlēšana vienai privātpersonai secīgi ierobežo citu privātpersonu tiesības uz iestādes resursiem, kas jāizmanto visu iestādes kompetencē ietverto funkciju veikšanai sabiedrības labā.

Arī šajā lietā tiesa šīs atziņas atzīst par pamatoti pielietojamām tiesvedības ekonomijas dēļ, un citus sūdzībā vai tiesas sēdē norādītos argumentus tiesa sīkās neargumentē, jo tiem nav nozīmes lietā.

Fakts, ka persona, kas ir saukta pie administratīvās atbildības pauž atšķirīgu viedokli un nonāk pie citiem secinājumiem, pats par sevi nevar kalpot par pamatu, atcelt augstākas iestādes lēmumu.

Tiesa norāda, ka /pers. A/ sūdzībā kļūdaini atsaucās uz APL ietvertajiem principiem, kā arī tiesību normām, jo lēmums, kas pieņemts lietvedībā administratīvā pārkāpuma lietā nav administratīvais akts, un to neuzskata jau kopš 2013. gada 1.janvāra (sk. *L. Ņikona, 2019.gada 10. oktobris "Latvijas Vēstnesis", skaidrojumi: Lēmums administratīvā pārkāpuma lietā nav administratīvais akts*). Līdz ar to administratīvo pārkāpumu lietās nav piemērojamas APL normas, jo administratīvā pārkāpuma lietvedība un administratīvā procesa lietvedība ir divi dažādi procesi, kurus reglamentē dažādi tiesību akti.

Izvērtējot lēmumu kopsakarā ar lietā esošajiem pierādījumiem, un ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka augstākas iestādes lēmums Nr. 20/3/3-455 ir tiesisks un pamatots, un saskaņā ar Latvijas APK 289.^{12} panta otrās daļas 1. punktu atstājams spēkā negrozīts, bet /pers. A/ sūdzība noraidāma kā nepamatota.

Ņemot vērā minēto, pamatojoties uz Latvijas APK 289.^{6}, 289.^{12} panta otrās daļas 1. punktu, 289.^{17} - 289.^{18} pantu, tiesa

nosprieda:

atstāt negrozītu VP GKPP SDP 2020. gada 27. janvāra lēmumu Nr. 20/3/3-455, bet /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Pilns spriedums sastādīts un pieejams Zemgales rajona tiesas kancelejā – 2021. gada 13. janvārī.

Spriedumu 10 darba dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas tiesas kancelejā ir tiesības pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese L. Fogele